

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 17. kesäkuuta 2019
(OR. en)

10221/19

COEST 139

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	17. kesäkuuta 2019
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	10101/19
Asia:	Neuvoston päätelmät EU:n uudesta Keski-Aasian strategiasta

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena neuvoston (ulkoasiat) 17. kesäkuuta 2019 antamat neuvoston päätelmät uudesta Keski-Aasian strategiasta.

Neuvoston päätelmät EU:n uudesta Keski-Aasian strategiasta

1. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että Euroopan unionin (EU) ja Kazakstanin, Kirgisian tasavallan, Tadžikistanin, Turkmenistanin ja Uzbekistanin suhteet ovat lujittuneet sen jälkeen, kun ensimmäinen EU:n Keski-Aasian strategia hyväksyttiin vuonna 2007. Maailmassa, jota leimaavat yhä suurempi keskinäinen riippuvuus ja tiiviimmät keskinäiset yhteydet, EU:ta ja Keski-Aasiaa yhdistävät enemmän kuin koskaan voimakkaat yhteiset intressit. Neuvosto painottaa, että Keski-Aasian myönteinen dynamiikka on luonut merkittäviä mahdollisuuksia EU:n ja Keski-Aasian kumppanuuden kehittämiseksi.
2. Neuvosto hyväksyy korkean edustajan ja Euroopan komission tiedonannon "EU ja Keski-Aasia: Uusia mahdollisuuksia kumppanuuden lujittamiseen", joka muodostaa yhdessä näiden neuvoston päätelmien kanssa uuden politiikkakehyksen EU:n tulevinä vuosina Keski-Aasian maiden kanssa toteuttamille toimille.
3. Neuvosto painottaa, että EU:n uusi Keski-Aasian strategia on pantava täytäntöön tavoitteellisesti ja kohdistetusti. Käsillä on arvokas tilaisuus muodostaa EU:n ja Keski-Aasian vahva ja kestävä kumppanuus, joka tuottaa niiden kansalaisille molemminpuolista hyötyä. Neuvosto pyytää Keski-Aasian maita tekemään EU:n kanssa yhteistyötä tämän saavuttamiseksi.
4. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille EU:n strategian uudet painopisteet eli selviytymiskyvyn, vaurauden ja alueellisen yhteistyön edistämisen Keski-Aasiassa.
5. Neuvosto vahvistaa olevansa sitoutunut tekemään ja panemaan täytäntöön kunnianhimoiset, laaja-alaiset ja molempia osapuolia hyödyttävät tehostetut kumppanuus- ja yhteistyösopimukset tästä kiinnostuneiden alueen maiden kanssa. Nämä uuden sukupolven sopimukset muodostavat EU:n Keski-Aasian suhteiden kulmakiven. Neuvosto toistaa, että EU:n suhteiden ulottuvuus liittyy yksittäisten Keski-Aasian maiden valmiuteen toteuttaa uudistuksia ja vahvistaa demokratiaa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltiota ja oikeuslaitoksen riippumattomuutta sekä nykyaikaistaa ja monipuolistaa taloutta muun muassa tukemalla yksityissektoria ja erityisesti pieniä ja keskisuuria yrityksiä vapaan markkinatalouden puitteissa.

6. Neuvosto muistuttaa, että EU on sitoutunut tukemaan alueellista yhteistyötä. Vaikka onkin Keski-Aasian maiden itsensä tehtävänä määritellä parhaat rakenteet ja mekanismit, joiden avulla vuoropuhelua ja yhteistyötä voidaan edistää alueella niiden omassa tahdissa, alueiden välinen vuoropuhelu ja useita maita koskevat EU:n yhteistyöohjelmat auttavat edistämään alueellista yhteistyötä Keski-Aasiassa.
7. Ottaen huomioon, että Keski-Aasian mailla on keskeinen rooli afganistanilaisten vastuulla olevan ja heidän johdolla toteutettavan rauhanprosessin ja Afganistanin jälleenrakentamisen tukemisessa, ja Afganistania koskevan EU:n strategian mukaisesti neuvosto korostaa, että Keski-Aasian maita ja Afganistania on tärkeää rohkaista lisäämään poliittista ja taloudellista yhteistyötään, jotta voidaan yhdessä edistää osallistavaa rauhanprosessia ja kestävä kehitystä. Keski-Aasian, Afganistanin ja Etelä-Aasian tiiviimmät yhteydet ovat keskeisessä asemassa koko alueen rauhan, vaurauden ja vakauttamisen kannalta.
8. EU:n strategian tavoitteena on solmia avoin kumppanuus Keski-Aasian maiden kanssa. EU jatkaa kansainvälisten järjestöjen, erityisesti Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj), Yhdistyneiden kansakuntien (YK) ja Euroopan neuvoston sekä tarvittaessa myös kolmansien maiden kanssa tehtävää työtä silloin, kun tällainen laajempi osallistuminen edistää EU:n ja tämän strategian yleisten tavoitteiden saavuttamista.
9. Neuvosto korostaa, että EU:n ja Keski-Aasian välisessä yhteistyössä olisi jatkossa keskityttävä edistämään Keski-Aasian maiden ja yhteiskuntien sekä koko alueen suvereniteettia ja selviytymiskykyä. Pyrkimykset edistää instituutioiden vastuuvollisuutta ja torjua korruptiota, edistää kansalaisten turvallisuutta, puuttua ilmastonmuutokseen ja ympäristön pilaantumiseen, kunnostaa entisiä uraanikaivosalueita ja säilyttää biologinen monimuotoisuus ja vesivarat voivat onnistua vain lisäämällä vuoropuhelua ja tehostamalla yhteistyötä. EU kehottaa tiivistämään yhteistyötä rajatylittävien vesivarojen hallinnassa ja pitää tässä yhteydessä myönteisenä Araljärven ennallistamisen kansainvälisen rahaston roolia sekä YK:n ehkäisevän diplomatian Keski-Aasian aluekeskuksen aloitteita.

10. EU:n ja Keski-Aasian suhteiden ytimessä on edelleen oltava oikeusvaltion, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien, mukaan lukien sanan- ja yhdistymisvapaus, kansalaisyhteiskunnan suotuisan toimintaympäristön, ihmisoikeuksien puolustajien sekä naisten oikeuksien ja lapsen oikeuksien edistäminen ja suojelu sekä ILO:n ihmisarvoista työtä koskevan, oikeudenmukaista globalisaatiota edistävän ohjelman tukeminen. EU:n ja Keski-Aasian maiden olisi edelleen edistettävä sukupuolten tasa-arvoa ja toimittava sen hyväksi sekä edistettävä naisten osallistumista yhteiskunta- ja talouselämään.
11. Neuvosto korostaa, että on tärkeää tehostaa muuttoliikettä ja liikkuvuutta koskevaa yhteistyötä erityisesti tehostettujen kumppanuus- ja yhteistyösopimusten puitteissa, ja on myös tarpeen vahvistaa vuoropuhelua ja kannustaa jatkuvaan yhteistyöhön yhteisten turvallisuushaasteiden, kuten väkivaltaisten ääriliikkeiden, radikalisoitumisen, terrorismin, kyber- ja hybridiuhkien sekä joukkotuhoaseiden ja niiden maaliinsaattamisjärjestelmien leviämisen osalta. Neuvosto korostaa, että on tärkeää puuttua radikalisoitumisen sosioekonomisiin perussyihin. Neuvosto kannustaa yhteistyöhön kriisinhallinnan ja turvallisuusalan hallinnon ja uudistamisen aloilla. Se katsoo, että rajaturvallisuusyhteistyön jatkaminen alueella, Afganistan mukaan luettuna, on yksi EU:n painopisteistä, jonka tavoitteena on helpottaa alueen sisäistä kauppaa, torjua ihmiskauppaa ja huumausaineiden ja tavaroiden laitonta kauppaa sekä hallita muuttovirtoja.
12. Neuvosto korostaa, että EU:n ja Keski-Aasian maiden olisi jatkettava yhteistyötä kehittääkseen edelleen hyvinvointia edistävää kumppanuuttaan. Tehostettujen kumppanuus- ja yhteistyösopimusten, joihin sisältyy kauppaa koskevia kattavia määräyksiä, tekemisen ja täytäntöönpanon ja muiden olemassa olevien kauppapoliittisten välineiden, kuten yleisen tullietuusjärjestelmän tehokkaan käytön, tulisi lisätä EU:n ja Keski-Aasian maiden välisiä kauppaa- ja investointivirtoja. Tehostetut kumppanuus- ja yhteistyösopimukset edistävät sääntelyn lähentämistä ja EU:n ja kansainvälisten standardien noudattamista, parantavat vastavuoroista markkinoille pääsyä ja edistävät teollis- ja tekijänoikeuksien ja maantieteellisten merkintöjen suojaa. On tärkeää edistää avointa, tervettä, luotettavaa ja houkuttelevaa liiketoiminta- ja investointiympäristöä Keski-Aasiassa erityisesti yritysten välisen vuoropuhelun avulla. Neuvosto korostaa myös sitä, että on tärkeää kehittää edelleen palveluja, uudistaa infrastruktuureja sekä edistää maatalousalaa.

13. Neuvosto tunnustaa Keski-Aasian strategisen aseman yleisissä pyrkimyksissä edistää Euroopan ja Aasian yhteyksiä ja korostaa, että näiden toimien pitäisi hyödyttää Keski-Aasiaa, joten neuvosto odottaa yhteistyön lisäämistä Keski-Aasian maiden kanssa kestävien, kattavien ja sääntöihin perustuvien yhteyksien edistämiseksi. Neuvosto kehottaa Euroopan ja Aasian yhteyksiä koskevan EU:n strategian mukaisesti luomaan kestäviä yhteyksiä varten tarvittaessa kumppanuuksia Keski-Aasian maiden kanssa, jotta voidaan yhdessä Keski-Aasian kanssa edistää laadukasta infrastruktuuria ja parantaa talouden, yhteiskunnan, julkisen talouden ja ympäristön kestävyyttä alueella sekä varmistaa tavaroiden sujuva kauttakuljetus. Neuvosto tukee pyrkimyksiä yhdistää Keski-Aasia itäisen kumppanuuden maihin ja Afganistaniin. Neuvosto tukee työtä, jonka tavoitteena on yhdistää laajennettu Euroopan laajuinen liikenneverkko Keski-Aasian verkkoihin ja edistää molemminpuolista etua sellaisten yhteisten energia- ja liikenneliitettävyyshankkeiden täytäntöönpanossa, joissa Mustanmeren ja Kaspianmeren yhdistämispotentiali hyödynnetään kaikilta osin. Liikenne on muuttumassa yhä monimuotoisemmaksi, ja on syntymässä uusia mahdollisuuksia parantaa olemassa olevia Euroopan ja Aasian välisiä liikenneverkkoja ja kehittää uusia. Pohjoisen ja etelän sekä idän ja lännen välisillä rautatieyhteyksillä voisi olla tulevaisuudessa merkittävä rooli. Neuvosto korostaa tarvetta tehdä digitaalista yhteenliitettävyyttä ja sähköistä hallinnointia koskevaa yhteistyötä. Neuvosto korostaa, että on tärkeää toteuttaa tehokkaita toimenpiteitä ilmastonmuutoksen torjumiseksi Pariisin sopimuksen mukaisesti ja tukea alueen siirtymistä kohti vähähiilistä taloutta. EU:n olisi tehostettava yhteistyötä Keski-Aasian maiden kanssa uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden alalla sekä helpotettava sähköverkkojen yhteenliitántöjä tasapuolisin toimintaedellytyksin. Myös ihmisten väliset yhteydet ovat keskeisessä asemassa EU:n ja Keski-Aasian kumppanuuden kehittämisessä.

14. Neuvosto korostaa, että Keski-Aasiassa on edelleen tärkeää tukea koulutusta, jotta voidaan edistää kehitystä, talouden monipuolistamista ja ihmisarvoisia työpaikkoja sekä ehkäistä syrjäytymistä ja väkivaltaisiin ääriliikkeisiin johtavan radikalisoitumisen riskiä muun muassa nuoremman väestön keskuudessa. Neuvosto tukee uudistuksia, joilla parannetaan koulutuksen, myös korkea-asteen koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen, laatua ja edistetään koulutusjärjestelmien ja työmarkkinoiden sekä digitaalisen koulutuksen välisiä synergioita. Se vahvistaa olevansa valmis kehittämään edelleen akateemisia vaihto-ohjelmia ja tukemaan tähän liittyvää alueellista yhteistyötä ja liikkuvuutta. Neuvosto kannustaa EU:n ja Keski-Aasian korkeakouluyhteistyötä sekä opiskelijoiden ja tiede- ja tutkimusyhteisön jäsenten vaihtoa. Kulttuuri- ja matkailualan yhteistyötä olisi kannustettava tuottamaan sosiaalisia ja taloudellisia etuja.
15. Vaikka useat Keski-Aasian maat ovat saavuttaneet korkean kehitystason, alueella tarvitaan kehityssaavutusten vakiinnuttamiseksi uusia talouden kasvumalleja, rakenneuudistuksia, talouden monipuolistamista ja sosioekonomisen eriarvoisuuden vähentämistä. Agenda 2030 -toimintaohjelman täytäntöönpano tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia toimia yhdessä kestävästä kehitystä varten.
16. Neuvosto katsoo, että EU:n uuden Keski-Aasian strategian olisi ohjattava EU:n alueelle antaman avun suunnittelua, mukaan lukien Euroopan investointipankin (EIP) tekemät kestävät investoinnit, ja että tulevan yhteistyön on kyettävä vastaamaan Keski-Aasian maiden uudistusten mahdollisiin uusiin vaiheisiin. Neuvosto korostaa, että strategian täytäntöönpanoon on varattava riittävästi varoja rahoitusyhteistyön ja teknisen yhteistyön tulevassa ohjelmasuunnittelussa. Neuvosto korostaa, että on tärkeää, että komission ja jäsenvaltioiden kahdenväliset ja alueelliset ohjelmat sekä yhteinen ohjelmasuunnittelu täydentävät toisiaan tiiviisti ja ovat keskenään johdonmukaisia, jotta niiden vaikutukset olisivat mahdollisimman suuret. Tässä yhteydessä neuvosto antaa myös tunnustusta Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin tärkeälle roolille alueella.

17. Neuvosto kehottaa korkeaa edustajaa tehostamaan edelleen yhteistyötä Keski-Aasian maiden kanssa keskeisten ulkopoliittikan painopisteiden osalta. Neuvosto korostaa Keski-Aasian mahdollisuuksia vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin. Ilmastonmuutosta koskevalla yhteistyöllä olisi pyrittävä Pariisin sopimuksen tinkimättömään ja tehokkaaseen täytäntöönpanoon. Sääntöihin perustuvaa maailmanjärjestystä koskevan sitoumuksensa mukaisesti EU:n ja Keski-Aasian maiden olisi tehtävä tiiviimpää yhteistyötä monenvälisillä foorumeilla, kuten YK:ssa, Etyjissä ja Maailman kauppajärjestössä (WTO). EU aikoo erityisesti jatkossakin kannustaa ja tarjota riittävästi tukea kaikkien Keski-Aasian maiden liittymiselle WTO:hon.
18. Neuvosto kannustaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita noudattamaan vahvempaa yhteistä toimintamallia niiden toimissa tämän alueen kanssa. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että Turkmenistaniin avattiin EU:n edustusto.
19. EU:n Keski-Aasian erityisedustajan olisi jatkossakin toimittava vuoropuhelun ja viestinnän kanavana korkeimmalla tasolla Keski-Aasian maiden kanssa EU:n tehokkuuden ja näkyvyyden lisäämiseksi alueella.
20. Neuvosto korostaa, että EU:n ja Keski-Aasian kumppanuus ulottuu hallitusten ulkopuolelle, ja odottaa kansalaisyhteiskuntien osallistumista sen kaikkiin ulottuvuuksiin. Tulevien suhteiden on perustuttava monien eri sidosryhmien, kuten parlamentin jäsenten, yksityissektorin, ajatushautomoiden, korkeakoulujen ja nuorison, panoksiin.
21. Neuvosto korostaa, että EU:n strategista viestintää Keski-Aasiassa on tehostettava, jotta voidaan antaa lisää näkyvyyttä EU:lle, sen strategian täytäntöönpanolle ja konkreettisille hyödyille, joita se voi tuoda alueelle. Tässä yhteydessä neuvosto korostaa, että on tärkeää luoda toimintaympäristö sisäisistä ja ulkoisista paineista riippumattomille tiedotusvälineille, sekä EU:n roolia tätä koskevan kehityksen tukemisessa.
22. Neuvosto pyytää korkeaa edustajaa ja Euroopan komissiota jatkamaan työtä yhteisessä tiedonannossa määriteltyjen konkreettisten prioriteettien panemiseksi täytäntöön tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja Keski-Aasian kumppanimaiden kanssa.